

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 22 lipca 2024 r.

Poz. 5191

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.618.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 18 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr II/16/2024 Rady Gminy Ciasna z dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Ciasna Nr XLVII/311/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w całości, jako sprzecznej z art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.), dalej jako „ustawa”, w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 12 czerwca 2024 r. Rada Gminy Ciasna podjęła uchwałę Nr II/16/2024 w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Ciasna Nr XLVII/311/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

W podstawie prawnej uchwały wskazany został art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 18 czerwca 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, że uchwała w całości jest niezgodna z prawem.

Stosownie do unormowania zawartego w art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy:

7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć:

a) nauczycieli szkół niewymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kolegiów pracowników służb społecznych, nauczycieli kształcenia na odległość, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość,

b) pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin,

c) nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 25 godzin,

d) *nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 20 godzin.*

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Ciasna dokonała zmiany uchwały Nr XLVII/311/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela poprzez dodanie w tabeli wiersza Lp. 8 w następującym brzmieniu:

p. I	Stanowisko	Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin
8.	Nauczyciel prowadzący wyłącznie zajęcia rewalidacyjne i nie zatrudniony na stanowisku nauczyciela określonego przedmiotu lub specjalisty	22

W ocenie organu nadzoru, regulacja zawarta w przedmiotowej uchwale określająca tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin dla nauczyciela prowadzącego wyłącznie zajęcia rewalidacyjne i niezatrudnionego na stanowisku nauczyciela określonego przedmiotu lub specjalisty w wysokości 22 godzin, stanowi wykroczenie poza zakres przepisu delegacyjnego z art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy. Krąg podmiotów, dla których organ prowadzący szkołę lub placówkę określa tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć został przez ustawodawcę wskazany w sposób wyczerpujący, tj. w formie katalogu zamkniętego. Rada na podstawie tego przepisu jest upoważniona do określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć tylko i wyłącznie tych nauczycieli, o których mowa we wskazanym przepisie. Nie ma kompetencji do rozszerzania tego katalogu o inne podmioty. Brak jest zatem w ww. upoważnieniu ustawowym kompetencji dla organu prowadzącego do określenia tygodniowego wymiaru godzin dla nauczyciela, o którym mowa w kwestionowanej uchwale. Takie działanie należy zatem uznać za istotne naruszenie prawa tj. art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Ponadto należy wskazać, iż zajęcia rewalidacyjne organizowane są dla dzieci niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w wymiarze określonym w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 204 ze zm.), w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 r., poz. 80) i Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1113) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r., poz. 1309). Z kolei kwalifikacje niezbędne do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych zostały określone w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2102).

We wskazanych wyżej przepisach nie przewidziano odrębnego stanowiska dla nauczyciela rewalidacji, co oznacza że zajęcia rewalidacyjne mogą być prowadzone zarówno przez nauczycieli zajęć edukacyjnych posiadających odpowiednie przygotowanie specjalistyczne, a także przez takich nauczycieli jak pedagog, psycholog, logopeda lub terapeuta pedagogiczny. W sytuacji, gdy zajęcia rewalidacyjne prowadzi nauczyciel psycholog, pedagog, pedagog specjalny, logopeda lub terapeuta pedagogiczny, realizuje on je w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin ustalonego przez organ prowadzący szkołę, zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy. W przypadku, gdy przedmiotowe zajęcia zostały przydzielone nauczycielowi, którego tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć określony jest na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy, jako nauczyciela szkoły, przedszkola lub szkoły specjalnej albo przedszkola specjalnego, nauczyciel prowadzi je zgodnie z swoim tygodniowym obowiązkowym wymiarem godzin.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że ustawodawca nie przewidział odrębnej kategorii zatrudnienia dla nauczyciela realizującego zajęcia rewalidacyjne, nie określił dla takiego nauczyciela odrębnego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć ani nie upoważnił organu prowadzącego szkołę do jego określenia. Kwestia kwalifikacji dotyczy bowiem jedynie możliwości realizacji określonych zajęć, a nie przesądza o zatrudnieniu na określonym stanowisku. Dlatego w zależności od tego, na jakim stanowisku został zatrudniony nauczyciel wykonujący zajęcia rewalidacyjne ustala się tygodniowy wymiar godzin zajęć w oparciu o treść art. 42 ust. 3 ustawy (jako nauczyciel) lub art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b ustawy (jako pedagog, pedagog specjalny, psycholog, logopeda lub terapeuta pedagogiczny) i wówczas obowiązuje go tygodniowy

obowiązkowy wymiar godzin zajęć określony przez organ stanowiący gminy w uchwale (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 27 czerwca 2023 r. (sygn. akt II SA/Ke 306/23)).

Organ nadzoru podkreśla, iż przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji lub jej niewypełnienie przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały odpowiednio: w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje albo w całości. Określenie więc w uchwale tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom prowadzącym wyłącznie zajęcia rewalidacyjne i nie zatrudnionym na stanowisku nauczyciela określonego przedmiotu lub specjalisty jest działaniem z przekroczeniem delegacji ustawowej.

Reasumując zatem, brak jest podstaw do określenia pensum dla nauczycieli prowadzących wyłącznie zajęcia rewalidacyjne i nie zatrudnionych na stanowisku nauczyciela określonego przedmiotu lub specjalisty.

Powyżej opisane uchybienie należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr II/16/2024 Rady Gminy Ciasna z dnia 12 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Ciasna Nr XLVII/311/2018 z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych dla nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz